

Dette resumé er publiceret i det elektroniske tidsskrift
Artikler fra Trafikdage på Aalborg Universitet
(Proceedings from the Annual Transport Conference
at Aalborg University)
ISSN 1603-9696
www.trafikdage.dk/artikelarkiv

Fælles om bæredygtig mobilitet i Nordjylland

Malene Kofod Nielsen, m.kofod@rn.dk, Region Nordjylland

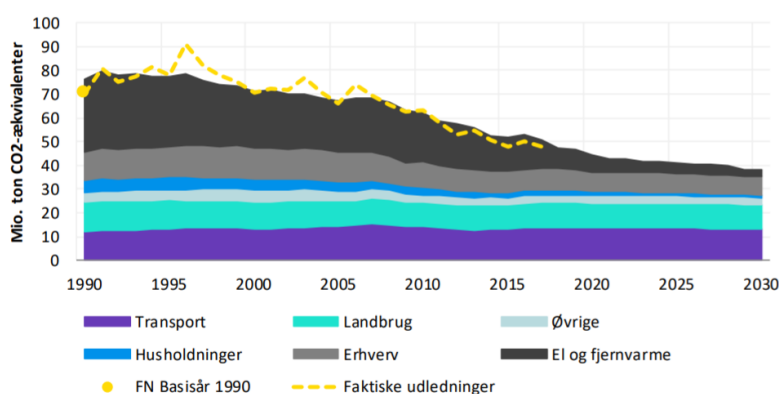
Mads Mailund Heuer, mads.mailund.heuer@hjoerring.dk, Hjørring Kommune

Abstrakt

Bæredygtig mobilitet kræver en fælles indsats. Derfor har partnerskabet mellem kommuner, trafikselskab, erhvervsliv, interesseorganisationer og Region Nordjylland været afgørende i arbejdet med at udarbejde en masterplan for bæredygtig mobilitet med et nyt fokus. Et fokus på helheden og på at der er brug for mange forskellige typer virkemidler for at nå i mål.

En brændende platform

Kontaktudvalget i Nordjylland, som består af de 11 borgmestre samt formand og næstformand i Regionsrådet, udstak i starten af 2019 en opgave om at kommuner og region skulle udarbejde en ny fælles masterplan for bæredygtig mobilitet. Planen bygger oven på en række fælles infrastrukturplaner gennem de seneste mange år. Den nye plan skulle være funderet på det allerede gode samarbejde og samtidig være et fælles afsæt for en ny tilgang til transport, hvor helhedsorienteret mobilitet blev sat i fokus. Baggrunden er, at vi står med en stor udfordring. Transportområdet har endnu ikke bidraget til reduktion i CO₂ siden 1990, og det er helt afgørende for at nå klimalovens mål om 70 procent reduktion, at transportområdet også aktivt bidrager hertil.

Figur 1 Udvikling i CO₂ siden 1990 Energistyrelsens basisfremskrivning, 2019

Til trods for mere brændstoføkonomiske biler og et vedholdende fokus på at støtte både den kollektive trafik og cykeltrafikken, har vækst i biltrafik og flere store biler betydet at der ikke ses en reduktion. Udgangspunktet er derfor at der må tænkes nyt for at opnå en forandring.

Nordjysk partnerskab om processen

Nordjylland har en unik tradition for at samarbejde på en række områder, herunder omkring transport og mobilitet.

Den nye masterplan er derfor også et resultat af et samarbejde mellem kommuner, trafikselskab, erhvervsliv, interesseorganisationer, uddannelsesinstitutioner, stat og region. En mobilitetsgruppe med bred repræsentation har sat retning for planen.

For at nå en endnu større forankring og få nye idéer frem i lyset blev der i efteråret 2019 afholdt en workshop. Her sprudlede det med gode og konstruktive idéer til, hvordan vi sammen kan nå i mål med en forandring.

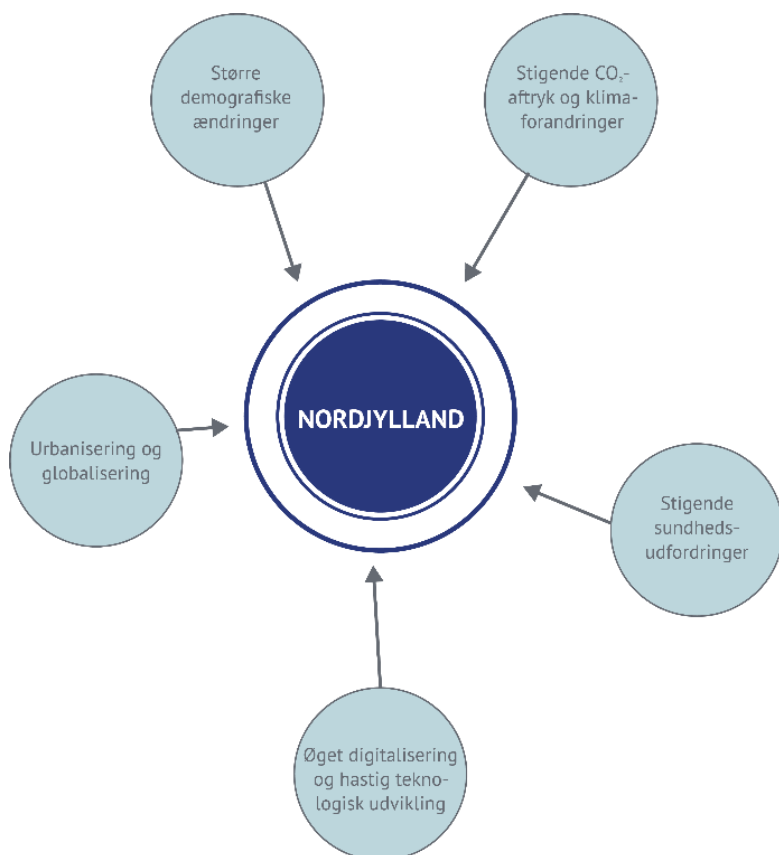

Figur 2 De nordjyske partnere fandt i fællesskab mange gode idéer på mobilitetsworkshop

På tværs af interesser var der stor enighed om, at der skal tænkes i nye løsninger. Særligt fokus var der på at mange valg træffes baseret på incitament. Det er derfor vigtigt at påvirke dette for at påvirke transportadfærd i en bæredygtig retning. Samtidig stod det klart, at der er stor villighed til at samarbejde omkring nye løsninger både tekniske og adfærdsrættede løsninger. Man var også enige om, at det er en fordel at stå sammen om udvikling af nye innovative løsninger i forhold til at lære af hinanden, at opnå godkendelse, få ændret lovgivning eller i det hele taget påvirke beslutningstager på statsligt og europæisk niveau.

Udfordringer og muligheder

Masterplan for bæredygtig mobilitet tager udgangspunkt i en bunden opgave om at skabe gode rammer for bæredygtig mobilitet i Nordjylland. Som i resten af landet er der en række udfordringer både nu og på længere sigt, som vi skal tage hensyn til. Samtidig er der også en række muligheder, som endnu ikke er udnyttet eller nogle forventninger til fremtiden, som kan hjælpe med at løfte opgaven. I arbejdet med planen har vi været os disse udfordringer og muligheder bevidst, se figur 3. Det gælder eksempelvis, at den teknologiske udvikling kan åbne nogle nye muligheder, men samtidig at være bevidst om, at teknologien ikke kan løse alt. At der er behov for stille krav til hvad teknologien skal kunne og hvilke afledte effekter der vil kunne være.

Figur 3 Tendenser, der påvirker mobilitet i Nordjylland

Bæredygtighedshjulet som garant for helhedstænkning

I lyset af de mange forskelligrettede udfordringer og muligheder, der er for fremtidig bæredygtig mobilitet, har vi brugt bæredygtighed i den brede forstand som rettesnor:

Klima og miljø

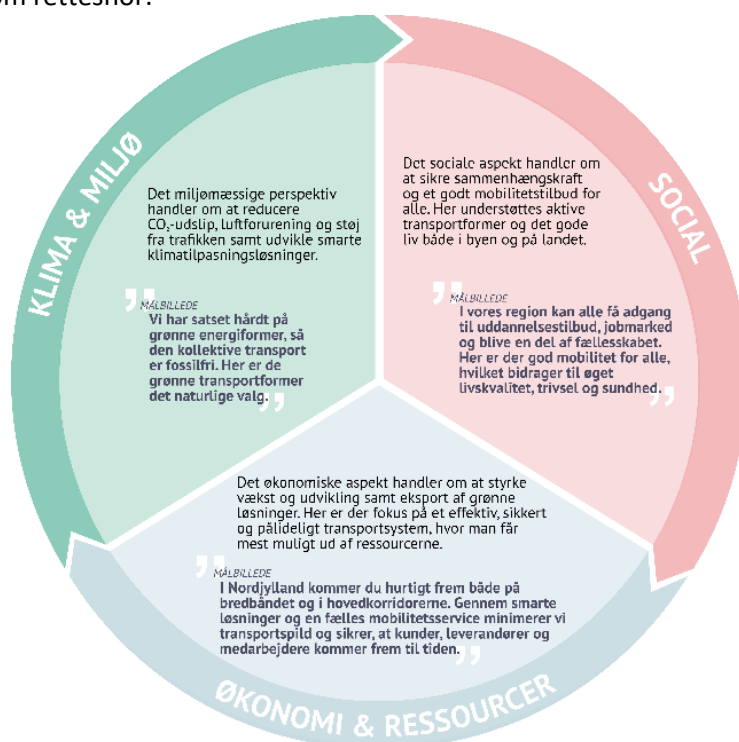
Vi skal reducere både CO₂-udledning og udledning af partikler, NO_x, støj m.m. Det lokale bymiljø og naturen er også parametre, der skal tages hensyn til.

Social

Vi skal sikre, at alle medborgere får mulighed for at transportere sig til arbejde, skole og fritid uanset hvor man bor, hvordan den økonomiske situation ser ud, hvor gammel man er osv. Det sociale aspekt kan også handle om, at sundheden sikres både ift. adgangen til sundhedstilbud og at opretholde et fysisk og mentalt velbefindende gennem aktivitet.

Økonomi og ressourcer

Erhvervslivet skal sikres mulighed for at drive virksomhed både ift. at modtage og sende varer, attraktion af medarbejder osv. Det handler også om balance i regionen ift. størrelse af kommuner, placering, adgang til den digitale infrastruktur osv.

Figur 4 Bæredygtighedshjul med målbilleder

Ved at tænke på alle tre aspekter sikrer vi en balance og at der er fokus på helheden. Denne helhedstænkning er fastslået i både en vision for arbejdet og tre mål, som er lige vigtige. Herigennem balanceres også en mere traditionel skelnen mellem forskellige sektorer, en skarp opdeling i transportmidler, at den enkelte borger grundlæggende bare har et behov for at komme fra A til B og få hverdagen til at hænge sammen uanset hvordan det sker. Målene sikrer, at vi bibeholder et fokus på højklasset infrastruktur indenfor både vej og bane, men også fokus på mobiliteten i de tyndere befolkede områder og ikke mindst et fokus på, at vi for at nå målene om bedre klima, miljø, sundhed og trafiksikkerhed må tænke i transportadfærd. Det betyder at der er behov for en mangeartet indsats.

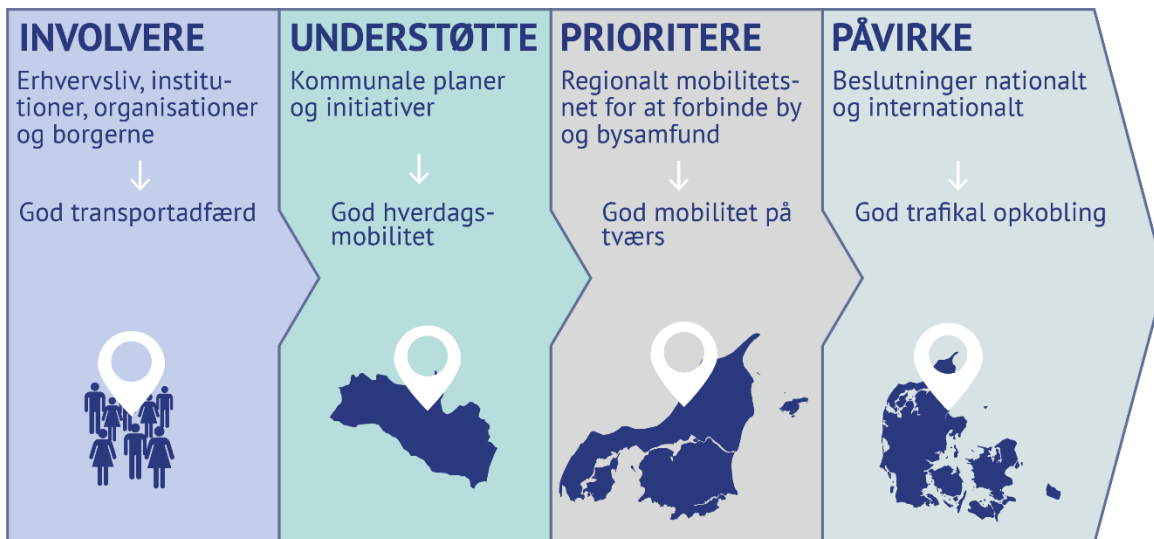

Mål:

- 1 FORBEDRE FREMKOMMELIGHEDEN OG STYRKE OPKOBLINGEN TIL RESTEN AF DANMARK OG EUROPA.
- 2 STYRKE MOBILITETEN LOKALT OG UDVEKSLINGEN MELLEM LAND OG BY.
- 3 FORBEDRE TRAFIKSIKKERHEDEN OG SUNDHEDEN, OG MINDSKE BELASTNINGEN AF MILJØ OG KLIMA.

Nordjysk partnerskab om løsninger

Både udvikling og eksekvering af løsninger for bæredygtig mobilitet i Nordjylland sker i et nordjysk partnerskab. Ingen kan det hele, men alle kan noget. Kommunerne har virkemidlerne lokalt til at sætte initiativer i gang, til at gennemføre infrastrukturprojekter osv. Regionen har muligheden for at samle og sætte forskellige parter sammen og har samtidig ansvaret for en stor del af den kollektive trafik. Hverken kommuner eller Region har mulighed for at udstikke nye love regler og derfor er vi også regionalt afhængig af at kunne påvirke beslutningerne nationalt og i EU. Men endnu vigtigere er, at det er helt afgørende for at skabe en forandring, at erhvervsliv, skoler, borger m.fl. bliver involveret og tager helt konkrete skridt i hverdagen.

Figur 5 Tilgang til partnerskab for bæredygtig mobilitet i Nordjylland.

Denne afhængighed af forskellige parter er både masterplanens udfordring og styrke. Nu hvor handlingerne i planen skal implementeres er det afgørende, at alle tager ansvar. Derfor er der i handlingskataloget for hver handling konkretiseret vigtigheden af partnerskab i hver enkelt handling. Konkretiseringen af handlingerne er beskrevet, så det er tydeligt, hvilken retning der skal gås. Men det er samtidig afhængigt af tid og sted, hvordan handlingen helt konkret skal implementeres.

Der er peget på 15 handlinger, hvorunder der er en række handlingspunkter. Handlingerne er knyttet op på de overordnede mål i masterplanen, men der er også tre handlinger, som går på tværs af målene.

FORBEDRE FREMKOMMELIGHEDEN OG OPKOPLINGEN TIL RESTEN AF DANMARK OG EUROPA	STYRKE MOBILITETNE LOKALT OG UDVEKSLINGEN MELLEM LAND OG BY	FORBEDRE TRAFIKSIKKERHEDEN OG SUNDHEDEN, OG MINDSKE BELASTNINGEN AF MILJØ OG KLIMA
3. Limfjordsforbindelse over Egholm De vestlige vejakser Transportkorridorer på tværs af landet Effektiv og bæredygtig godstransport	Det nordjyske jernbanenet Den kollektive trafiks hovednet Knudepunkter for persontransport Dør til dør-rejser	Grøn omstilling i den kollektive trafik Infrastruktur til alternative drivmidler Cykling til hverdag og fritid Trafiksikkert Nordjylland
TVÆRGÅENDE HANDLINGER		
Partnerskab for bæredygtig mobilitet Digital infrastruktur og intelligente mobilitetsløsninger Rammer for bæredygtig mobilitet og incitamentsstruktur		

Handlingerne ses beskrevet på Region Nordjyllands [hjemmeside](#) og gennemgås i sessionen.